

“Als anys 40, una noia notava més el pes de la religió que el del franquisme”

Sílvia Soler (Figueres, 1961) publica a Columna la novel·la *Petons de diumenge*, premi Bertrana. Va debutar el 85 amb un recull de narracions i ja té un bon grapat de novel·les editades.

—La novel·la parla fonamentalment de la vida d'una dona del poble empordanès de l'Escala que de jove, els anys 40, va estudiar una carrera a Barcelona, arqueologia. Heu volgut que fos representativa de les dones que van treure el cap a la vida els primers anys del franquisme?

—Sí. Dins del grup absolutament minoritari de les noies que estudiaven una carrera i que, a més, eren de fora de Barcelona, que feien el salt de comarques a Barcelona per fer estudis superiors. Però la resta és molt representativa. Tot i que vol tenir una carrera, la seva prioritat és la família, la casa, la maternitat.

—Els pares accepten que la filla se'n vagi de casa per estudiar la carrera que ha triat, però no accepten que festegi amb un jove que no té el futur clar.

—Pensen que, amb la carrera que ha fet, tindrà més cultura, estarà més formada, però li caldrà un home que porti un bon sou a casa. Per tant, ha de fer un bon casament. Amb la carrera no en tindrà prou. Això és molt representatiu de l'època. A més, li diuen que no entenen com, havent fet l'esforç d'enviar-la a Barcelona, es resigna amb un noi del poble, si podia haver-se casat amb un noi de Barcelona amb carrera, un metge o un advocat.

—La contracoberta diu que la protagonista es troba obligada a viure els seus anys més lluminosos en la foscor del franquisme, però, deixant a banda la repressió catòlica, no s'hi nota gaire aquest pes del franquisme.

—És que a mi em sembla que, per a una gran majoria de gent, el franquisme, en el sentit de règim polític, si no feien accions en contra o clandestines, no va intervenir, de forma conscient, a les seves vides, com ho va fer la repressió religiosa. Aquesta noia no es planteja, per exemple, mai per què no pot llegir en català.

—Els anys de la seva joventut apareixen reportats en un dietari, de redacció funcional. Voleu que quedi clar que no

és escriptora, que no té cap cultura literària.

—Oh, i tant! Primer, és funcional perquè no és escriptora i després perquè he intentat que s'hi veiés una veritat, i la veritat d'una noia de 16, 17, 18 anys. Només la vida quotidiana i les angoixes, tal com ho escriuria una noia de la seva edat, aquells anys. Això és el que m'ha costat més. D'una altra banda, és bonic de veure el contrast de com parla ella de gran, a 70 anys, amb tota la saviesa acumulada, i la ingenuïtat de la noia de 16 reflectida en els dietaris.

—Una qüestió formal. Quan introduïu el dietari, no canvieu de capítol ni de tipografia, ni ho anuncieu amb un títol. Tampoc quan torneu al relat en present.

—És una aposta meua. L'editorial més aviat en va suggerir que fes més evident el canvi. Em sembla que no cal mastegar tant la feina al lector. Ja sabem que la novel·la demana un mínim esforç. Fer tipografies diferents acabaria cansant. El lector ja ho acaba veient.

—Vàreu pensar a donar veu als personatges masculins, especialment al seu home, en Quim?

—Vaig dubtar molt, sí. D'entrada és un personatge secundari, però sempre està més o menys present, com a teló de fons, i acabada la novel·la t'adones que és molt important.

—Tindries ganes de conèixer-lo personalment.

—Sí. Però m'agrada imaginar-me que la persona que té més empenta al matrimoni és ella. I per tant ja m'agrada que el marit es quedi com a personatge secundari. Allò que tenen en comú ells dos és que en cap moment no perden les seves dèries. Això i la vinculació amb la terra.

—L'amiga hi té un pes important, però es veu clarament que li heu construït una vida que contrasti amb la de la protagonista.

—La segona línia argumental de la novel·la és aquesta amistat que es manté al llarg dels anys entre elles. Una amistat singular, perquè no deixa de ser sorprenent que una dona que viatja i té una vida tan excitant mantingui una relació amb una vida anodina. I a l'inrevés, que ella mantingui aquesta finestra oberta cap a l'exterior. L'amiga és l'excepció de l'època.

Silvia Soler publica la novel·la *Petons de diumenge*, premi Prudenci Bertrana, a Columna.